

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2020. gada 4. martā

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

346. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, J.Zilgalvis, J.Dambis, D.Baltiņa, I.Purmale, A.Lapiņš, I.Tapiņa

G.Princis, U.Bratuškins

Projektu pārstāvji:

M.Batrags, I.Zonne, D.Zonne – biroju ēkas Brīvības ielā 155, Rīgā, projekts;

U.Lukševics, M.Saukāns – projekts Brīvības ielā 111, Rīgā;

M.Kalvāne, R.Liepiņš – lokālpārveidplānojums Anglikāņu ielā 5, Rīgā;

E.Van Look, F.Moglia, Ģ.Kilēvics, J.Krastiņš, C.Bolon, G.Āboltiņš, K.Vingris, A.Linde,

A.Laudah, E.Jaunzems, A.Rūdule-Jansone, R.Aimone, X.Debruche – Rīgas centrālās dzelzceļa stacijas projekts, BERERIX.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 346. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina darba kārtību.

2.

Padomes 347. sēde

Padomes 347. sēdi sasaukt 2020. gada 18. martā plkst. 14:00.

3.

Ziņojuma sniegšana UNESCO Pasaules mantojuma centram par Autoostas attīstību;

Ziņo: D.Baltiņa

D.Baltiņa ziņo, balstoties uz RVC SAP 2020.gada 29.gada sēdē lūgto par informācijas sniegšanu UNESCO saistībā ar autoostas risinājumu, kas varētu būt ar potenciālu ietekmi uz Pasaules mantojuma vietu – Rīgas vēsturisko centru.

D.Baltiņa informē, ka iepriekš vērsšanās pie UNESCO Pasaules mantojuma centru notika 2018. gadā saistībā ar RailBaltica projektu. Tika saņemta atbilde, ka, ja projekta attīstība tiek kontrolēta un tas tiek īstenots ar īpašu uzmanību, tad tas var tikt turpināts, vērsot uzmanību, ka rūpīgi jāseko līdzi aktivitātēm un citiem projektiem ap šādu lielu jaunu infrastruktūras projektu.

D.Baltiņa uzskata, ka šis Autoostas risinājums ir gadījums, kad jāinformē Pasaules mantojuma centrs, jo tas potenciāli ir ar lielu negatīvu ietekmi uz Rīgas vēsturisko centru kā UNESCO Pasaules mantojuma vietu. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 15. Pants nosaka: "Pirms būvniecības ieceres saskaņošanas Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde sadarbībā ar Latvijas Nacionālo komisiju informē Pasaules mantojuma komiteju par paredzētajiem būtiskiem kultūrvēsturiskās vides pārveidojumiem Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonā, kuri var ietekmēt tā kultūrvēsturisko vērtību."

Uzskatu, ka Autoostas attīstības iecere ir pārāk tuvu Rīgas vēsturiskā centra kodolam un ar savu apjomu un vizuālo ietekmi rada apdraudējumu Rīgas vēsturiskajam centram.

A.Kronbergs uzdod jautājumu, vai nepieciešams informēt Pasaules mantojuma centru jau šajā stadijā, kad NKMP vēl nav izskatījusi risinājumu.

D.Baltiņa informē, ka NKMP būs jāpieprasa materiāls projektētājam, līdz ar to būtu loģiska secība, ka jautājums tiek vispirms izskatīts saskaņojošajās institūcijās. Taču pirms lēmuma pieņemšanas.

Sarežģīta situācija rodas brīdī, kad jautājums ir izskatīts kā konsultatīvs pēc paša iesniedzēja iniciatīvas, jo no vienas puses Padome ir informēta par risinājumu, bet no otras puses Padomes viedoklis nav saistošs. Iesniedzēji šo situāciju var izmantot un tiek izdarīts netiešs spiediens uz institūcijām.

V.Brūzis: Brīdī, kad jautājums ir saistīts ar RailBaltic, Pasaules mantojuma centrs var lūgt sniegt arī papildus informāciju par kopējo projektu, tādēļ svarīgi apzināties, vai tas neietekmētu RailBaltic projektu. Priekšlikums saņemt, ne tikai NKMP, bet arī Būvvaldes viedokli, pirms vērsties pie Pasaules mantojuma centru.

G.Princis: uzskatu, ka nepieciešams sagaidīt būvprojektu minimālajā stadijā, lai var vērtēt konkrēto risinājumu un izskatīšanu saskaņojošajās institūcijās. Ja tajā brīdī risinājums joprojām būs pretrunīgs, tad iespējams vērsties Pasaules mantojuma centrā.

U.Bratuškins: ierosinu nesteigties ar ziņošanu Pasaules mantojuma centram, jo šobrīd ziņojums būtu balstīts uz konceptuālu informāciju, jo oficiāli projekts vēl nav iesniegts un izskatīts. Padomei būtu jāvērtē konsultēšanas prakse kopumā, ņemot vērā precedentus, jo, iespējams, tā nav laba prakse, ja iesniedzēji uztver šādus Padomes viedokļus kā saistošus.

A.Lapiņš atbalsta viedokli par projekta sākotnēju izskatīšanu institūcijās. Projektētājs šobrīd pats vēl strādā pie risinājuma, meklē variantus un rīkojas proaktīvi.

A.Kronbergs svarīgi apzināties, ka autoosta beidzot ir izrādījusi vēlēšanos attīstīties, kas ir nozīmīgs faktors un liels notikums. Jāuzmanās arī par šāda ziņojuma kopējo ietekmi uz RailBaltic attīstības projektu.

D.Baltiņa: svarīgi parādīt sekošanu principiem un drosmi pateikt konkrētu viedokli projektiem, kuri apdraud vai mazina Rīgas vēsturiskā centra vērtību, norādot, ka Rīgas vēsturiskajā centrā prioritāte ir kultūras mantojuma aizsardzība, nevis tikai attīstība un funkcionalitāte.

V.Brūzis: jāinformē Autoostas attīstības projekta pārstāvji par šādu iespēju informēt Pasaules mantojuma centru, kā arī svarīgi uzzināt projektētāja viedokli.

Padome balso par lēmumu: Nosūtīt vēstuli Autoostas pārstāvjiem un projektētājam, informējot par Padomē pārrunāto un UNESCO Latvijas nacionālās komisijas iniciatīvu saistībā ar plānotā Autoostas objekta iederību Rīgas vēsturiskajā centrā.

Par: 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, J.Zilgalvis, D.Baltiņa, I.Purmale, A.Lapiņš, I.Tapiņa;
Pret: 0;
Atturas: 0.

Padomes lēmums: Nosūtīt vēstuli Autoostas pārstāvjiem un projektētājam, informējot par Padomē pārrunāto un UNESCO Latvijas nacionālās komisijas iniciatīvu saistībā ar plānotā Autoostas objekta iederību Rīgas vēsturiskajā centrā.

J.Dambis jautājuma izskatīšanas laikā nepiedalās sēdē.

4.

Biroju ēkas jaunbūve Rīgā, Brīvības ielā 155; Iesniedzējs: NKMP

J.Asaris informē par iesniegumu. NKMP atzīst, ka projektā ir veikti uzlabojumi, atbilstoši NKMP atzinumam un ieteikumiem.

Projektētājs M.Batrags informē par risinājumu. Veikta kvartāla apbūves analīze, lai izprastu iespējas un tendences ēkas stāvu skaitam. Risinājums ir izmainīts, veidojot to mazāk masīvu un monolītu.

Pasūtītāja pārstāvis informē, ka projekta iecere ir radīt ēku ar telpām, kas būs pieejamas Latvijas uzņēmējiem par pieejamām izmaksām. Projekts tiek īstenots par vietējā uzņēmēja līdzekļiem, bez starptautisku investoru piesaistes.

J.Zilgalvis: uzskatu, ka objekta risinājums ir uzlabots. Pārvaldē tika izskatīts iesniegtais risinājums, uzklusot projektētāja paskaidrojumus. Iesniegtajā risinājumā objekts iekļaujas apkārtējā apbūvē, fasāžu arhitektūra ir atbalstāma, īpaši salīdzinot ar iepriekš izskatīto. Atbalstu risinājumam.

J.Dambis: Vērtējot iesniegto risinājumu, Padomei jāizskata tie jautājumi, par kuriem bija diskusijas saistībā ar apjoma iekļaušanos pilsētvidē, jo iepriekš tika izteiktas piezīmes, ka tas ir pārāk liels un viengabalains, kā arī neraksturīgs konkrētajai videi. Šobrīd iesniegtajā risinājumā redzams, ka izmaiņas ir veiktas, reaģējot uz paustajām bažām. Pārējās detaļas tiks izvērtētas institūcijās, tajā skaitā ēkas pieļaujamie augstumi. Uzskatu, ka Padomes kompetences ziņā risinājums ir atbalstāms.

A.Lapiņš: Atbalstāms risinājums, atbilstoši iepriekš Padomē izteiktajām piezīmēm.

V.Brūzis: Salīdzinot ar iepriekšējo risinājumu, iesniegtais piedāvājums ir saskaldīts plānojumā un fasādēs. Fasāžu detalizāciju vēl varētu pārskatīt, bet kopumā atbalstāms risinājums tālākajai detalizācijai.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto biroju ēkas jaunbūves Rīgā, Brīvības ielā 155 risinājumu.

Par: 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, J.Zilgalvis, J.Dambis, D.Baltiņa, I.Purmale, A.Lapiņš, I.Tapiņa;
Pret: 0;
Atturas: 0.

Padomes lēmums: Atbalstīt iesniegto biroju ēkas jaunbūves Rīgā, Brīvības ielā 155 risinājumu.

5.

Arhitektūras metu konkursa rezultāti objektam “Ēkas Brīvības ielā 111, Rīgā pārbūve”; Iesniedzējs SIA “F.LTadao&Lukševics”

U.Lukševics informē par iesniegumu un konkursa risinājumu, kas paredz saglabāt vēsturisko ēku, papildinot ar jaunu apjomu (pievienotas jaunas kāpnes un zaļo augu siena).

J.Dambis: piedalījies žūrijas komisijas sēdē un iesniegtais risinājums bija veiksmīgākais no visiem piedāvājumiem, viens no retajiem risinājumiem, ko šajā vietā var radīt. Ja ideja tiks realizēta eleganta dizaina līmenī, pievērsot uzmanību detaļām, tad tiks radīts ļoti labs risinājums un pozitīvs pienesums pilsētai.

Apsveicami, ka ir īstenota ideju sacensība arhitektūras risinājuma iegūšanai, jo iecerēta ēkas pārbūve, kas nepieprasa obligātu konkursa rīkošanu.

A.Kronbergs: pievienojos J.Dambja viedoklim. Priekšlikums inteligēnti risina ēkas attīstību. Mūsdienīgs skatījums, kas apliecina, ka mazā piemērā var iekļaut daudz labas idejas. Šo dažu labo ideju dēļ, iespējams, var vairāk atļauties projekta īstenošanā, lai formālu apstākļu dēļ šīs idejas netiek apturētas.

J.Asaris: uzskatu, ka iecerētais ēkas veidols ir mūsdienīgs, turklāt pozitīvi, ka ēkas velvētais pagrabs, kas ir atzīts par saglabājamu kultūrvēsturisku vērtību, tiks saglabāts, un būs publiski pieejams kā veikals.

A.Lapiņš: kopumā atbalstu iesniegto risinājumu, papildus, iespējams, var iekļaut guļbūves stūra saglabāšanu risinājumā.

Padome balso par lēmumu: Ņemot vērā, ka ir saglabāta ēkas kultūrvēsturiskā vērtība – ēkas būvapjoms, Padome pozitīvi novērtē iesniegto arhitektūras metu konkursa rezultātu risinājumu objektam Brīvības ielā 111, Rīgā tālākajai attīstībai.

Par: 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, J.Zilgalvis, J.Dambis, D.Baltiņa, I.Purmale, A.Lapiņš, I.Tapiņa;
Pret: 0;
Atturas: 0.

Padomes lēmums: Ņemot vērā, ka ir saglabāta ēkas kultūrvēsturiskā vērtība – ēkas būvapjoms, Padome pozitīvi novērtē iesniegto arhitektūras metu konkursa rezultātu risinājumu objektam Brīvības ielā 111, Rīgā tālākajai attīstībai.

6.

Lokālpilnojumz zemesgabalā Anglikāņu ielā 5, Rīgā; Iesniedzējs: SIA “Metrum”

M.Kalvāne informē par iesniegumu. Lokālpilnojumz mērķis ir paplašināt teritorijas izmantošanu (šobrīd publiskā teritorija ar kultūras funkciju), ņemot vērā, ka īpašums ir nonācis privātipašumā. Vēsturiska vieta ar ēkām, nolūks ēkas restaurēt. Notikusi publiskā apspriešana, kurā neieradās citi ieinteresētie, tikai īpašnieks. Saņemti nepieciešamie atzinumi un nosacījumi.

I.Purmale vēš uzmanību par saskaņošanas procedūru. Par risinājumiem iebildumu nav, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas iepriekš NKMP noteiktās prasības. Pilsētas attīstības departaments lūgs NKMP atzinumu par sagatavoto risinājumu.

Padome diskutē par teritorijas plānošanas procesu un lokālpilnojumz izstrādes gaitu. Padome vienojas, ka jautājums tiks izskatīts kā konsultatīvs un balsojums netiks veikts.

R.Liepiņš informē par iespējamu arhitektūras risinājumu. Šobrīd ēka ir neizmantota, lai gan ir saskaņots gan pamatu pastiprināšanas projekts, gan ēkas konceptuālais risinājums. Ir meklēti dažādi funkciju varianti. Ņemti vērā NKMP norādījumi, jo ēka ir viena no retajām šāda tipa, kas saglabājusies pilsētvidē – pilsētas villa ar palīgēkām un pagalmu, kam ir vērtība gan telpiski gan apjomā. Ēka ir bez funkcijas un izmantošanas šobrīd, tādēļ tehniskais stāvoklis arvien pasliktinās.

V.Brūzis vērš uzmanību, ka konkrētais projekts nevar tikt izmantots, lai to iekļautu lokālplānojumā, konkrēti runa par kalpotāja mājas jumta pacelšanas iespēju un ratnīcas jumta logiem.

M.Kalvāne informē, ka lokālplānojumā iekļauti punkti par kalpu mājas jumta pacelšanas iespēju un ratnīcas jumta logu izveides saskaņošanu ar ēkas arhitektūru. Paskaidrojuma raksts ir maksimāli papildināts ar pamatojumu.

A.Lapiņš: atbalstu izstrādājamo plānojuma sasaisti ar prezentēto projektu.

Padome kopumā atbalsta lokālplānojuma redakciju. Balsojums netiek veikts, jautājums izskatīts kā konsultatīvs.

J.Dambis atstāj sēdi.

Sēdes vadību pārņem D.Baltiņa.

7.

Rail Baltica Rīgas dzelzceļa tilta un Rīgas Centrālās pasažieru stacijas kompleksās apbūves būvprojekta izstrāde; iesniedzējs: BERERIX

Iesniedzēji informē par iesniegumu un sniedz prezentāciju par apbūves risinājumu (angļu valodā).

Projektētājs informē, ka dokumentācijas izstrādes gaitā secināts, ka, lai īstenotu iecerī, pārvadu nepieciešams nojaukt 50 % apjomā. NKMP iesniegts ierosinājums izslēgt objektu no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta. Netiek saglabāti esošā pārvada arhitektoniskie risinājumi virzienā pret tirgu.

Padome konstatē, ka jautājums par Gogoļu ielas pārvada izslēgšanu no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta jāpārrunā atsevišķi Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentam, NKMP un attīstītājam, jo, iespējams, risinājums var tikt traktēts kā pieminekļa pārbūve.

V.Brūzis uzdod jautājumu par teritorijas izmantošanu tirdzniecības centra Titāniks vietā.

Ģ.Kilēvics informē, ka plānota publiskas atvērta telpas izveide, zaļā zona. Teritoriju šķērso pārvads, tādēļ notiek konsultācijas ar ainavu speciālistiem par labāko variantu zaļās zonas apvienošanai ar velo novietnēm, sporta aktivitātēm vai citiem sabiedrībai pieejamiem mērķiem, kas atrastos zem pārvada.

Iespējams, daļu no sabiedriskā transporta pieturām, pārmaiņu rezultātā, varēs pārvietot zem pārvada.

A.Kronbergs: pozitīvi, ka ir panākta konceptuāla vienošanās par sniegtajiem risinājumiem ar iesaistītajām pusēm – pašvaldības dienesti, kas atbild par plānošanas jautājumiem, kā arī pilsētas galvenais arhitekts. Svarīgi, lai dzelzceļa attīstības gaitā, piegulošās teritorijas nepaliktu novārtā, kā arī vides humanizācijas novērtēšana un ietveršana risinājumos. Tādēļ bažas ir mazinājušās, jo jautājuma izskatīšana kompleksi ir notikusi un virzās pozitīvā gultnē, tajā skaitā pilsētas iesaiste un interese.

V.Brūzis uzdod jautājumu par atdalošo elementu starp Satiksmes ministrijas ēku.

Ģ.Kilēvics informē, ka atdalošā betona atbalsta siena netiek veidota pret Satiksmes ministriju, bet tālāk starp Timoteja un Dzirnauvu ielu. Pie sienas dizaina vēl tiek strādāts.

Tiek izskatīts rampu risinājums.

I.Purmale informē par risinājumu variantu izskatīšanu Pilsētas attīstības departamentā kopā ar Satiksmes departamentu – veidot rampu uz promenādi, kur ir esošais velo celiņš, vai veidot liektu rampu pa vidu starp Radziņa krastmalu un Maskavas ielu (saliņā). Otrais risinājums nodrošinātu optimālu pieeju, lai velo celiņš kalpotu vairākiem mērķiem un tiktu uz visām pusēm. Nobraucot tikai krastmalā, ir sarežģīti veidot pāreju uz citām teritorijām. Satiksmes departaments uzstāj, ka rampa jāveido, balstoties uz esošo infrastruktūru. Jautājums, vai taisnais risinājums, kāds ir Mūkusalas ielā, būtu piemērots, vai tomēr mūsdienīgā dizainā veidots funkcionāls risinājums.

G.Princis: piedāvātais risinājums ir gan stratēģisks, gan taktisks kompromiss. Stratēģiski – rampa ir neatliekams projekta

sadaļas īstenojums, kamēr tiek būvēts tilts. Pēc tilta uzbūvēšanas, rampa atrodas savā vietā kopā ar tām rampām, kas plānotas *Bererix* projektētajos apjomos, tādējādi šis mezgls kalpotu kā pilnasinīgs elements gan gājējiem, gan velobraucējiem.

Panākta vienošanās par vidējās rampas (noeja nr. 1) risinājumu.

Ģ.Kilēvics vērš uzmanību, ka rampas risinājumam jābūt pielāgotam operatīvā transporta kustības vajadzībām.

G.Princis: Zem rampas teritorijas izmantošana ir būtiska. Tas ir sarežģīts process, bet ir iesaistījušās visas ieinteresētās puses. Jāliek uzsvars uz kreiso krastu, Mūkusalas ielas rajonā, kur ir jau panākti kompromisi par nobraukšanu. Panākts arī risinājums par gājēju un riteņbraucēju plūsmu pār Jelgavas ielu.

Norāda par izmantošanas un apsaimniekošanas iespējām zem estakādes teritorijā, kas ir pret ūdens malu, tādēļ varētu tikt ieviesta kāda rekreācijas publiska funkcija. Šis ir vēl diskutējams jautājums.

V.Brūzis uzdod jautājumu par stacijas ēkas arku augstumu.

Padome konstatē, ka šis aspekts bija konkursa jautājums un tika Padomē izskatīts un pieņemts.

Jautājums tiek izskatīts kā konsultatīvs un balsojums par lēmumu netiek veikts.

Sēdi slēdz plkst. 15:45

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

J.Dambis

V.Brūzis

A.Kušķis

J.Zilgalvis

A.Lapiņš

D.Baltiņa

I.Purmale

Sēdi protokolēja

A.Rupenheite